Mohammad Syafiq bin Shah Dahli lwn Pendakwa Raya

MAHKAMAH RAYUAN (PUTRAJAYA) — RAYUAN JENAYAH NO B-05(SH)-465–10 TAHUN 2024
CHE MOHD RUZIMA, AZMAN ABDULLAH AND AZHAHARI RAMLI HHMR
17 JUN 2025

Prosedur Jenayah — Rayuan — Rayuan terhadap sabitan dan hukuman — Pertuduhan mengedar dadah berbahaya jenis cannabis — Perayu disabitkan dan dijatuhkan hukuman penjara seumur hidup dan 12 sebatan — Sama ada mahkamah harus membuat inferens bertentangan di atas kegagalan pendakwaan memanggil pegawai polis untuk membuktikan versi pendakwaan berkenaan penemuan barang kes — Sama ada perayu berjaya menimbulkan keraguan terhadap versi pendakwaan berkenaan penemuan barang kes — Sama ada perayu dipanggil membela diri berdasarkan keterangan terus atau berdasarkan anggapan undang-undang — Sama ada terdapat kecelaruan yang serius yang menimbulkan prejudis terhadap perayu dalam dapatan hakim Mahkamah Tinggi di akhir kes pendakwaan — Sama ada hakim Mahkamah Tinggi terkhilaf apabila mendapati pihak pendakwaan telah membuktikan elemen pengedaran dadah berbahaya dengan merujuk kepada perbuatan 'concealing, keeping' sedangkan pada awalnya hakim Mahkamah Tinggi mendapati bahawa perayu telah dengan sendirinya menyerahkan dadah kepada polis — Sama ada hakim Mahkamah Tinggi terkhilaf apabila memutuskan bahawa pembelaan perayu adalah bersifat fikiran semula dan penafian semata-mata — Akta Dadah Berbahaya 1952 ss 2, 37(d), 39B(1)(a) & (2) — Akta Keterangan 1950 s 114(g)

Perayu telah dituduh mengedar dadah berbahaya jenis cannabis seberat 237g ('dadah tersebut') yang merupakan satu kesalahan menurut s 39B(1)(a) dan boleh dihukum menurut s 39B(2) Akta Dadah Berbahaya 1952 ('ADB'). Kes pendakwaan adalah berdasarkan keterangan Koperal Noor Azmi ('SP5') yang menjalankan rondaan pada masa yang material bersama Lans Koperal Shafren ('L/K Shafren'). SP5 telah menahan kereta Hilux yang dipandu oleh perayu pada hari kejadian dan setelah ditanya sama ada perayu ada menyimpan barang salah atau tidak, perayu dengan sendiri telah mengambil satu paket plastik yang berisi dadah tersebut dari atas tempat duduk penumpang kenderaan berkenaan. Perayu pula dalam pembelaannya menyatakan bahawa kenderaan yang dinaikinya itu telah diperiksa oleh dua orang polis tanpa kehadirannya dan setelah itu, dua anggota polis tersebut mendakwa bahawa mereka telah menemui satu bungkusan di bawah kerusi penumpang. Selain itu, perayu mendakwa bahawa polis ada meminta wang sebanyak RM100,000 untuk menyelesaikan kes tersebut dan untuk memenuhi permintaan tersebut, perayu telah menghubungi sepupunya ('SD2') tetapi SD2 gagal mendapatkan wang

yang mencukupi bagi memenuhi permintaan polis tersebut. Dakwaan perayu ini disokong oleh SD2 dan disertakan dengan bukti panggilan telefon serta rakaman suara bertarikh 31 Mac 2022. Diperingkat pendakwaan, hakim Mahkamah Tinggi ('HMT') mendapati bahawa kes prima facie telah dibuktikan dan di akhir kes pembelaan pula, HMT mendapati bahawa pembelaan perayu bersifat pemikiran semula dan penafian kosong semata-mata. Selaras dengan itu, HMT mendapati perayu gagal mematahkan anggapan undang-undang yang terpakai kepada isu pemilikan dan pengetahuan barang kes menurut perenggan 37(d) ADB. Perayu juga gagal atas imbangan kebarangkalian untuk menimbulkan apa-apa keraguan yang munasabah bagi menunjukkan dia tidak terlibat dengan aktiviti pengedaran dadah seperti yang ditakrifkan menurut s 2 ADB. Oleh itu, HMT mendapati bahawa pihak pendakwaan telah membuktikan kes terhadap perayu melampaui keraguan munasabah. Perayu kemudiannya telah disabitkan bersalah dan dijatuhkan hukuman pemenjaraan seumur hidup iaitu selama 30 tahun dari tarikh tangkap serta dikenakan hukuman sebat sebanyak 12 kali sebatan rotan. Tidak berpuas hati dengan keputusan tersebut, perayu memfailkan rayuan semasa. Isu-isu yang dibangkitkan dalam rayuan semasa adalah seperti berikut: (a) isu berkaitan dengan pemilikan barang kes yang didakwa diberikan sendiri oleh perayu kepada SP5; (b) isu berkenaan dengan dapatan HMT di akhir kes pendakwaan yang berkaitan hak perayu membela diri terhadap pembuktian inti pati pertuduhan iaitu pemilikan dan pengedaran barang kes oleh perayu; dan (c) isu berhubungan dengan penilaian HMT terhadap pembelaan yang dikemukakan oleh perayu.

Diputuskan, membenarkan rayuan perayu, mengenepikan sabitan dan hukuman yang diputuskan oleh HMT, dan memerintahkan supaya perayu dilepaskan dan dibebaskan daripada pertuduhan:

(1) Adalah menjadi kewajipan yang terletak di bahu pendakwaan untuk memanggil mana-mana saksi yang keterangannya penting untuk merungkai naratif yang menjadi asas kesnya. Dalam kes semasa, L/K Shafren sentiasa bersama SP5 semasa penemuan barang kes berdasarkan keterangan SP5 sendiri. Kegagalan pihak pendakwaan memanggil L/K Shafren menimbulkan spekulasi iaitu sama ada versi penemuan barang kes yang diberikan oleh SP5 betul-betul berlaku sepertimana yang dinyatakan dalam keterangannya ketika perbicaraan, atau mungkin ada versi lain yang mungkin memihak kepada perayu. Dalam keadaan sebegitu, mahkamah mendapati bahawa inferens yang bertentangan menurut s 114 misalan (g) Akta Keterangan 1950 dan faedah kepada inferens tersebut sudah tentulah perlu diputuskan memihak kepada perayu. Berdasarkan alasan-alasan di atas, isu pertama iaitu isu mengenai penemuan barang kes yang boleh menentukan inti pati penting pertuduhan iaitu pemilikan barang kes tidak memihak

kepada pihak pendakwaan. Sebaliknya, perayu berjaya menimbulkan keraguan terhadap versi penemuan barang kes pada hari kejadian (lihat perenggan 41–42).

(2) Terdapat kecelaruan yang serius yang menimbulkan prejudis terhadap perayu dalam dapatan HMT di akhir kes pendakwaan kerana ianya melibatkan tahap pembelaan yang perlu dikemukakan kemudiannya. Sekiranya perayu dipanggil membela diri berasaskan keterangan terus, dia hanya perlu menimbulkan keraguan kepada kes pendakwaan. Sebaliknya, jika perayu dipanggil membela diri berasaskan kepada anggapan oleh undang-undang, dia perlu melepaskan beban pembuktian pembelaan atas neraca imbangan kebarangkalian, suatu beban yang lebih berat untuk dilepaskan. Sudah tentulah, kecelaruan dapatan di akhir kes pendakwaan tersebut terjumlah kepada salah arahan yang tidak boleh dipulihkan kerana ianya akan memberikan impak yang besar kepada pertimbangan HMT di akhir kes pembelaan (lihat perenggan 46).

(3) Selain itu, mahkamah mendapati bahawa nota keterangan ('NK') adalah tidak selari dengan apa yang ditulis oleh HMT di dalam alasan penghakiman beliau kerana NK tersebut tidak langsung menyatakan asas dapatan HMT di akhir kes pendakwaan. Memandangkan tiada arahan yang jelas diberikan oleh HMT kepada perayu di akhir kes pendakwaan, maka, hak perayu untuk medapat makluman awal tentang perihal pembelaannya telah diprejudiskan. Perayu diletakkan dalam keadaan tertanya-tanya sama ada dia hanya perlu menimbulkan keraguan terhadap kes pendakwaan atau pun perlu menunjukkan suatu pembelaan yang boleh diterima oleh mahkamah atas imbangan kebarangkalian bagi mematahkan anggapan menurut undang-undang. Mahkamah mendapati bahawa ketiadaan arahan tersebut terjumlah kepada satu salah arahan yang serius (lihat perenggan 47 & 49).

(4) Dapatan HMT di akhir kes pendakwaan bahawa pihak pendakwaan telah membuktikan elemen pengedaran dadah berbahaya menurut s 2 ADB dengan merujuk kepada perbuatan 'concealing, keeping' adalah jelas bercanggah dengan dapatan HMT sebelumnya yang mendapati bahawa barang kes telah diserahkan sendiri oleh perayu. Tambahan pula, tiada apa-apa keterangan yang menunjukkan bahawa perayu telah menyorok atau menyimpan barang kes bagi memenuhi kehendak tafsiran 'mengedar' iaitu 'concealing, keeping' barang kes seperti yang diputuskan oleh HMT. Oleh itu, timbul tanda tanya bagaimana HMT memutuskan bahawa pendakwaan berjaya membuktikan elemen pengedaran berasaskan kepada perbuatan 'concealing, keeping' barang kes oleh perayu (lihat perenggan 50).

(5) Berasaskan dapatan-dapatan di atas, mahkamah mendapati bahawa isu kedua juga memihak kepada perayu. Mahkamah berpandangan bahawa telah wujud kecelaruan atau ketidaktentuan arahan dalam dapatan

dan keputusan HMT yang telah memprejudiskan hak perayu untuk mendapatkan perbicaraan yang adil. Dengan itu, isu pertama dan isu kedua ternyata memihak kepada perayu dan perayu sepatutnya tidak dipanggil membela diri (lihat perenggan 51–52).

(6) Berdasarkan NK, mahkamah dapati bahawa perayu telah pun meletakkan fakta-fakta pembelaan perayu semasa SP5 dan pegawai penyiasat ('SP7') disoal balas di peringkat kes pendakwaan. Oleh itu, dapatan HMT yang menyatakan pembelaan perayu bersifat fikiran semula adalah satu salah arahan yang memberi prejudis kepada pembelaan perayu. Selain itu, mahkamah mendapati bahawa jika terdapat keterangan sokongan yang dikemukakan untuk menyokong kewujudan sesuatu fakta pembelaan seperti dalam kes semasa, maka tidak wujud lagi pembelaan yang berbentuk penafian semata-mata (lihat perenggan 57 & 59–60).

[English summary

The appellant was charged with trafficking in cannabis weighing 237g ('the said drug') which was an offence under s 39B(1)(a) and punishable under s 39B(2) of the Dangerous Drugs Act 1952 ('the DDA'). The prosecution case was based on the evidence of Corporal Noor Azmi ('SP5') who was on patrol at the material time with Lance Corporal Shafren ('L/C Shafren'). SP5 stopped the Hilux car driven by the appellant on the day of the incident and after being asked whether the appellant was in possession of any illegal items, the appellant himself took a plastic packet containing the said drug from the passenger seat of the vehicle. The appellant in his defence stated that the vehicle he was travelling in was searched by two police officers in his absence and thereafter, the two police officers claimed that they had found a package under the passenger seat. In addition, the appellant alleged that the police had requested RM100,000 to settle the case and to comply with the request, the appellant contacted his cousin ('SD2') but SD2 failed to obtain sufficient money to comply with the police request. The appellant's claim was supported by SD2 and was accompanied by evidence of a telephone call and voice recording dated 31 March 2022. At the prosecution stage, the High Court judge ('the HCJ') found that a prima facie case had been proven and at the end of the defence case, the HCJ found that the appellant's defence was an afterthought and bare denial. Accordingly, the HCJ found that the appellant had failed to rebut the legal presumption applicable to the issue of possession and knowledge of the exhibits pursuant to para 37(d) of the DDA. The appellant also failed on the balance of probabilities to raise any reasonable doubt to show that he was not involved in drug trafficking activities as defined in s 2 of the DDA. Therefore, the HCJ found that the prosecution had proven the case against the appellant beyond reasonable doubt. The appellant was subsequently convicted and sentenced to life imprisonment, which was 30 years from the date of arrest, and to be subjected to a whipping of 12 strokes of the cane. Dissatisfied with

the decision, the appellant filed the present appeal. The issues raised in the present appeal were as followed: (a) issues relating to the possession of the exhibits allegedly given by the appellant to SP5; (b) issues relating to the HCJ's findings at the end of the prosecution case relating to the appellant's right to defend himself against the proof of the ingredients of the charge, namely the possession and trafficking of the exhibits by the appellant; and (c) issues relating to the HCJ's assessment of the defence presented by the appellant.

Held, allowing the appellant's appeal, setting aside the conviction and sentence imposed by the HCJ, and ordering that the appellant be discharged and acquitted of the charge:

(1) It was the duty of the prosecution to call any witness whose testimony was important to unravel the narrative on which its case was based. In the present case, L/C Shafren was always with SP5 during the discovery of the exhibits based on SP5's own testimony. The prosecution's failure to call L/C Shafren raised speculation as to whether the version of the discovery of the exhibits given by SP5 actually occurred as stated in his testimony during the trial, or whether there may be another version that may be in favour of the appellant. In such circumstances, the court found that the adverse inference pursuant to s 114 Illustration (g) of the Evidence Act 1950 and the benefit of such inference must of course be decided in favour of the appellant. Based on the above reasons, the first issue, namely the issue of the discovery of the exhibits which could determine the essential ingredients of the charge, namely the possession of the exhibits, did not favour the prosecution. On the contrary, the appellant had succeeded in raising doubts as to the version of the discovery of the exhibits on the day of the incident (see paras 41–42).

(2) There was a serious error prejudicial to the appellant in the findings of the HCJ at the end of the prosecution case because it involved the standard of defence that had to be presented later. If the appellant had been called to defend himself on the basis of direct evidence, he would have only had to cast doubt on the prosecution case. On the other hand, if the appellant had been called to defend himself on the basis of a presumption of law, he would have had to discharge the defence's burden of proof on the balance of probabilities, a heavier burden to discharge. Of course, the error in the findings at the end of the prosecution case amounted to an irreparable misdirection because it would have had a major impact on the HCJ's consideration at the end of the defence case (see para 46).

(3) Furthermore, the court found that the notes of evidence ('the NOE') was inconsistent with what was written by the HCJ in his grounds of judgment because the NOE did not directly state the basis of the HCJ's findings at the end of the prosecution case. Since there were no clear instructions given by the HCJ to the appellant at the end of the

prosecution case, the appellant's right to be informed in advance of the details of his defence was prejudiced. The appellant was left in a dilemma as to whether he was only required to raise doubts about the prosecution's case or whether he was required to show a defence that the court could accept on the balance of probabilities to rebut the legal presumption. The court found that the absence of such instructions amounted to a serious misdirection (see paras 47 & 49).

(4) The HCJ's finding at the end of the prosecution case that the prosecution had proven the element of trafficking in dangerous drugs pursuant to s 2 of the DDA by referring to the act of 'concealing, keeping' was clearly contradictory to the earlier finding of the HCJ that the appellant had personally handed over the exhibits. Furthermore, there was no evidence to show that the appellant had concealed or kept the exhibits to meet the requirements of the interpretation of 'trafficking', namely 'concealing, keeping' of the exhibits as decided by the HCJ. Therefore, a question arose as to how the HCJ decided that the prosecution had successfully proven the element of trafficking based on the act of 'concealing, keeping' of the exhibits by the appellant (see para 50).

(5) Based on the above findings, the court found that the second issue also favoured the appellant. The court was of the view that there was confusion or uncertainty of instructions in the findings and decisions of the HCJ which prejudiced the appellant's right to a fair trial. Accordingly, the first and second issues were found to favour the appellant and the appellant should not have been called to defend himself (see paras 51–52).

(6) Based on the NOE, the court found that the appellant had already put forward the facts of the appellant's defence during the cross-examination of SP5 and the investigating officer ('SP7') at the prosecution case stage. Therefore, the finding of the HCJ that the appellant's defence was in the nature of an afterthought was a misdirection which prejudiced the appellant's defence. In addition, the court found that if there was supporting evidence presented to support the existence of a defence fact as in the present case, then there was no longer a defence which was in the form of bare denial (see paras 57 & 59–60).]

Kes-kes yang dirujuk

Abdullah Zawawi v PP [1985] 2 MLJ 16; [1985] CLJ 19, MA (dirujuk)
Adel Muhammed El Dabbah v Attorney-General of Palestine [1944] AC 156, PC (dirujuk)
Alcontara a/l Ambross Anthony v PP [1996] 1 MLJ 209; [1996] 1 CLJ 705, MP (dirujuk)
Amri bin Ibrahim & Anor v PP and another appeal [2017] 1 MLJ 1; [2017] 1 CLJ 617, MP (dirujuk)

Azrol Nizam bin Mohd Zaid lwn Pendakwa Raya [2022] 5 MLJ 950; [2022] 6 CLJ 346, MR (dirujuk)
Balasingham v PP [1959] 1 MLJ 193 (dirujuk)
Bird Dominic Jude v PP [2014] 3 MLJ 745; [2014] 4 CLJ 133, MP (dirujuk)
DA Duncan v PP [1980] 2 MLJ 195, MP (dirujuk)
Khalid Mehmood v Pendakwa Raya and another appeal [2019] MLJU 1185; [2020] 1 CLJ 683, MR (dirujuk)
Ku Lip See v PP [1982] 1 MLJ 194, MP (dirujuk)
Lee Sang Cheah v Rex [1946] 1 MLJ 22 (dirujuk)
Lim Chun Jie v PP and other appeals [2022] MLJU 440; [2022] 3 CLJ 543, MR (dirujuk)
Lim Kheak Teong v PP [1985] 1 MLJ 38; [1984] 2 CLJ 219, MP (dirujuk)
Lim Tan Yi lwn Pendakwa Raya [2021] MLJU 1527; [2021] 9 CLJ 523, MR (dirujuk)
Mohd Johi bin Said & Anor v PP [2005] 5 MLJ 409, MR (dirujuk)
Munusamy v PP [1987] 1 MLJ 492; [1987] 1 CLJ 250, MA (dirujuk)
Pendakwa Raya v Mansor bin Mohd Rashid & Anor [1996] 3 MLJ 560; [1997] 1 CLJ 233, MP (dirujuk)
Periasamy s/o Sinnappan & Anor v PP [1996] 2 MLJ 557, MR (dirujuk)
PP v Chia Leong Foo [2000] 6 MLJ 705; [2000] 4 CLJ 649, MT (dirujuk)
PP v Lin Lian Chen [1992] 2 MLJ 561; [1992] 4 CLJ 2086, MA (dirujuk)
PP v Nordin bin Johan & Anor [1983] 2 MLJ 221, MP (diikut)
Sainal Abidin bin Mading v PP [1999] 4 MLJ 497, MR (dirujuk)
Seyedalireza Seyedhedayatollah Ehteshamiardestani v PP [2014] 6 MLJ 408; [2014] 4 CLJ 406, MR (dirujuk)
Subramaniam Murugan v PP [2020] MLJU 2679; [2021] 7 CLJ 836 (dirujuk)
Tan Cheng Kooi & Anor v PP [1972] 2 MLJ 115 (dirujuk)
Teo Geok Fong v Lim Eng Hock [1996] SCD 121; [1996] 3 SLR 431, MT (dirujuk)

Undang-undang yang dirujuk

Akta Dadah Berbahaya 1952 ss 2, 37(d), 39B(1)(a), (2)
Akta Keterangan 1950 ss 114(g), 134
Kanun Tatacara Jenayah s 180(1)

Rayuan daripada: *Pendakwa Raya lwn Mohammad Syafiq bin Shah Dahli* [2024] MLJU 2704 (Mahkamah Tinggi, Klang)

Nik Mohamed Ikhwan bin Nik Mahamud (Mohd Riza bin Zakaria dan Dhiya Syazwani Izyan bt Mohd Akhir bersamanya) (Nik Ikhwan & Co) bagi pihak perayu.
Atiqah bt Abdul Karim @ Husaini (Timbalan Pendakwa Raya, Jabatan Peguam Negara) bagi pihak responden.

Che Mohd Ruzima HMR:

PENDAHULUAN

[1] Perayu, Mohammad Syafiq bin Shah Dahli telah dituduh mengedar dadah berbahaya jenis cannabis seberat 237g pada 31 Mac 2022 lebih kurang pada pukul 11.30 malam di Lebuh Raya WCE Kapar menghala ke arah Klang, satu kesalahan menurut s 39B(1)(a) dan boleh dihukum menurut s 39B(2) Akta Dadah Berbahaya 1952 ('ADB 1952').

[2] Setelah perbicaraan penuh, perayu telah didapati bersalah oleh Yang Arif Hakim Mahkamah Tinggi ('YA HMT') dan dijatuhi hukuman pemenjaraan seumur hidup iaitu selama 30 tahun dari tarikh ditangkap pada 31 Mac 2022 serta dikenakan hukuman sebat sebanyak 12 kali sebatan rotan. Terkilan dengan keputusan tersebut, perayu telah mengemukakan rayuan ke mahkamah ini.

[3] Untuk memudahkan sebutan pihak-pihak akan disebut sama seperti mana di mahkamah bicara, iaitu orang kena tuduh ('OKT') dan pihak pendakwaan ('PP').

FAKTA KES PP

[4] Pada 31 Mac 2022 jam lebih kurang 11.30 malam, Koperal Noor Azmi bin Che Soh ('SP5') bersama Lans Koperal Shafren Fahmi bin Mazlan ('L/K Shafren') yang sedang menjalankan tugas rondaan kereta peronda ('MPW') di sekitar Sektor 4 dan 5 di KM 35.6 Lebuh Raya WCE Kapar menghala ke arah Klang (tempat kejadian), telah menahan seorang lelaki Melayu yang dalam keadaan mencurigakan yang sedang memandu kenderaan jenis Hilux warna hitam dengan nombor pendaftaran WTR 9802 ('Hilux hitam'). Lelaki Melayu tersebut dicamkan sebagai OKT ketika perbicaraan.

[5] Setelah memperkenalkan diri sebagai anggota polis dengan menunjukkan kad kuasa, SP5 telah melakukan pemeriksaan fizikal terhadap OKT. SP5 kemudiannya bertanyakan sama ada OKT ada menyimpan apa-apa barang salah dan OKT telah dengan sendiri mengambil satu paket plastik lut sinar ('eksh P7') berisi ketulan mampat dedaun kering yang disyaki dadah jenis cannabis seberat lebih kurang 255.1g yang diambil dari atas tempat duduk penumpang bahagian hadapan Hilux hitam yang dinaiki OKT.

[6] SP5 kemudian telah menahan OKT dan membawanya balik ke Balai Polis Sungai Kapar. Barang kes berada dalam kawalan dan simpanan SP5 sehingga sampai di balai polis. SP5 kemudian membuat timbangan barang kes yang dirampas dan membuat penandaan. SP5 seterusnya membuat dua

laporan polis berhubung tangkapan terhadap OKT iaitu Repot Polis Bukit Raja nombor 5234/22 ('eksh P19') dan Repot Polis Bukit Raja nombor 5235/22 ('eksh P20'). Seterusnya barang kes dan OKT telah diserahkan kepada Inspektor pegawai penyiasat, Rasyidah bt Abdul Razak ('SP7') melalui Borang Akuan Serah/Terima Barang Kes eksh P22. Semakan seterusnya dilakukan oleh SP7 terhadap Hilux hitam dan didapati ianya didaftarkan atas nama Power-Gen Engineering (M) Sdn Bhd ('PGESB') — ('eksh P11 (1–2)').

[7] Lebih kurang pukul 10.30 pagi 1 April 2022, SP7 bersama SP5 dan juru foto Lans Koperal Mohammad Nizar bin Abd Jamil ('SP4') telah pergi melawat di tempat kejadian dan SP4 telah merakam sebanyak empat keping gambar tempat kejadian ('eksh P14 (1–4)'). SP7 turut menyediakan rajah kasar tempat kejadian ('eksh P23').

[8] Pada 7 April 2022 lebih kurang pukul 10.15 pagi, SP7 telah menghantar barang-barang kes ke Jabatan Kimia Malaysia, Petaling Jaya dan barang-barang kes telah diterima oleh Ahli Kimia, En Abd Rahim bin Ismail ('SP1'). SP1 telah menjalankan analisis terhadap barang kes dan mendapati ianya ialah dadah berbahaya jenis cannabis dengan berat bersih sebanyak 237.g (barang kes). SP1 telah menyediakan laporan kimia ('eksh P8'). Pada 15 September 2022, barang kes dan laporan kimia telah diserahkan kepada Inspektor Azmi bin Ahmed ('SP3') yang kemudiannya menyerahkan barang kes dan laporan kimia kepada SP7.

KEPUTUSAN YA HMT DI AKHIR KES PP

[9] Setelah mendengar keterangan daripada tujuh orang saksi, YA HMT mendapati bahawa PP telah berjaya membuktikan kesemua inti pati pertuduhan terhadap OKT. YA HMT menerima keterangan SP1 yang mengesahkan barang kes yang dirampas ialah dadah jenis cannabis seberat 237g. Untuk inti pati kedua, YA HMT mendapati bahawa OKT bukan sahaja memiliki, tetapi juga mengetahui kewujudan barang kes berdasarkan keterangan SP5 dan juga anggapan undang-undang menurut perenggan 37(d) ADB 1952. Akhirnya, untuk inti pati ketiga, YA HMT mendapati PP telah membuktikan keterangan yang menjurus kepada elemen pengedaran dadah seperti yang didefinisikan menurut s 2 ADB 1952 iaitu perbuatan OKT ialah kepada perbuatan 'concealing, keeping' barang kes tersebut. YA HMT juga berpendapat bahawa daripada jumlah barang kes iaitu dadah jenis cannabis seberat 237g, adalah mustahil ianya untuk kegunaan peribadi OKT kecuali ianya adalah untuk tujuan pengedaran. Oleh itu, YA HMT mendapati dan memutuskan bahawa PP berjaya membuktikan satu kes prima facie terhadap OKT sepertimana yang diperuntukkan menurut sub-s 180(1) Kanun Tatacara Jenayah. YA HMT memutuskan untuk memanggil OKT membela diri. Tiga pilihan untuk membela diri telah diterangkan kepada OKT.

PEMBELAAN OKT

[10] OKT memberi keterangan secara bersumpah dari kandang saksi sebagai SD1 dan menyatakan bahawa dia memandu Hilux hitam milik majikannya apabila ditahan oleh polis di Lebuh Raya WCE. OKT mendakwa tidak tahu sebab penahanan dan menyatakan bahawa dua anggota polis telah memeriksa kenderaannya tanpa kehadirannya. Dua anggota polis tersebut mendakwa bahawa mereka telah menemui satu bungkusan di bawah kerusi penumpang. Dia digari dan polis meletakkan bungkusan tersebut di atas ribanya lalu diambil gambar.

[11] OKT juga mendakwa bahawa polis ada membawanya ke kawasan berhampiran dengan Hospital Columbia dan meminta wang sebanyak RM100,000 untuk menyelesaikan kes pengedaran dadah. OKT telah menghubungi sepupunya, Azmir bin Baharum ('SD2') untuk tujuan mendapatkan wang yang diminta oleh polis tetapi SD2 gagal mendapatkan wang yang mencukupi bagi memenuhi permintaan polis.

[12] Dakwaan OKT disokong oleh SD2 dan disertakan dengan bukti panggilan telefon ('eksh IDD27') serta rakaman suara bertarikh 31 Mac 2022 ('eksh IDD28'). Di samping itu, OKT turut bergantung kepada surat akuan bersumpah bertarikh 17 Februari 2022 ('eksh D26') dalam pembelaannya.

KEPUTUSAN YA HMT DI AKHIR KES PEMBELAAN

[13] Setelah meneliti semua keterangan pembelaan, YA HMT mendapati bahawa keterangan pembelaan yang diberikan oleh OKT adalah bersifat pemikiran kemudian dan penafian kosong semata-mata. Selaras dengan itu, YA HMT mendapati OKT gagal mematahkan anggapan undang-undang yang terpakai kepada isu pemilikan dan pengetahuan barang kes menurut perenggan 37(d) ADB 1952. OKT juga gagal atas imbangan kebarangkalian untuk menimbulkan sebarang keraguan yang munasabah bagi menunjukkan dia tidak terlibat dengan aktiviti pengedaran dadah seperti yang ditakrifkan menurut s 2 ADB 1952. Oleh itu, YA HMT mendapati OKT gagal menimbulkan keraguan yang munasabah terhadap kes pendakwaan dan PP telah membuktikan kes terhadap OKT melampaui keraguan munasabah.

RAYUAN OKT

[14] OKT menyenaraikan 16 alasan rayuan di dalam petisyen rayuan. Namun begitu, semasa berhujah melalui hujahan bertulis dan kemudiannya dibuat penekanan di dalam hujahan secara lisan di hadapan kami, peguam OKT hanya fokus kepada tiga isu utama. Pertama, isu berkaitan dengan

pemilikan barang kes yang didakwa diberikan sendiri oleh OKT kepada SP5. Kedua, isu berkenaan dengan dapatan YA HMT di akhir kes pendakwaan yang berkaitan hak OKT membela diri terhadap pembuktian inti pati pertuduhan iaitu pemilikan dan pengedaran barang kes oleh OKT. Ketiga, isu berhubungan dengan penilaian YA HMT terhadap pembelaan yang dikemukakan pihak OKT.

ANALISIS DAN DAPATAN KAMI

[15] Prinsip undang-undang berhubung dengan campur tangan mahkamah di peringkat rayuan terhadap keputusan yang diputuskan oleh hakim bicara adalah jelas. Mahkamah di peringkat rayuan secara peraturan amnya tidak akan sewenang-wenangnya mengusik atau mengubah keputusan hakim bicara berhubung persoalan fakta. Ini kerana hakim bicara mempunyai kelebihan mendengar dan melihat sendiri saksi-saksi yang memberikan keterangan semasa perbicaraan. Lihat di antara lainnya keputusan Mahkamah Persekutuan di dalam kes *Amri bin Ibrahim & Anor v Public Prosecutor and another appeal* [2017] 1 MLJ 1; [2017] 1 CLJ 617. Namun begitu, terdapat pengecualian kepada peraturan am tersebut. Mahkamah di peringkat rayuan sentiasa diberi kuasa untuk campur tangan dan mesti campur tangan jika ada kesilapan yang serius pada dapatan fakta hakim bicara atau dapatan tersebut bertentangan dengan berat bukti yang ada di hadapannya. Lihat keputusan-keputusan kes *Lee Sang Cheah v Rex* [1946] 1 MLJ 22; *Periasamy s/o Sinnappan & Anor v Public Prosecutor* [1996] 2 MLJ 557; *Teo Geok Fong v Lim Eng Hock* [1996] SCD 121; [1996] 3 SLR 431; *Sainal Abidin bin Mading v Public Prosecutor* [1999] 4 MLJ 497; *Mohd Johi bin Said & Anor v Public Prosecutor* [2005] 5 MLJ 409.

[16] Apabila mahkamah di peringkat rayuan mendapati ada alasan untuk campur tangan terhadap dapatan fakta yang diputuskan oleh hakim bicara, panduan yang diputuskan Mahkamah Persekutuan di dalam kes *Public Prosecutor v Nordin bin Johan & Anor* [1983] 2 MLJ 221 mengenai pendekatan yang perlu diambil sangatlah relevan. Panduan tersebut ialah sepertimana berikut:

> The approach of an appellate court in a case like this is well established. In such a case it is its duty to make up its own mind, not disregarding the judgment appealed from and giving special weight to that judgment in cases where the credibility of the witnesses comes into question but with full liberty to draw its own inference from the facts proved or admitted and to decide accordingly.

Sementara itu, dalam melaksanakan kuasa budi bicara untuk campur tangan di peringkat rayuan, Mahkamah Persekutuan ada membuat pemerhatian sepertimana berikut di dalam kes *Lim Kheak Teong v Public Prosecutor* [1985] 1 MLJ 38; [1984] 2 CLJ 219:

With respect, what Lord Russell of Killowen said in *Sheo Swarup v King-Emperor* [1934] AIR PC 227 was that although no limitations should be placed on the power of the appellate court, in exercising the power conferred 'the High Court should and will always give proper weight and consideration to such matters' as:

(1) the views of the trial judge on the credibility of the witnesses;

(2) the presumption of innocence in favour of the accused;

(3) the right of the accused to the benefit of any doubt; and

(4) the slowness of an appellate court in disturbing a finding of fact arrived at by a judge who had the advantage of seeing the witnesses.

Lord Reid reiterated this same principle in *Benmax v Austin Motor Co Ltd* [1955] AC 370 at 375, where he quoted from Lord Thankerton's judgment in *Thomas v Thomas* [1947] 1 All ER 582 that:

> Where a question of fact has been tried by a Judge without a jury, and there is no question of misdirection of himself by the Judge, an appellate Court which is disposed to come to different conclusion on the printed evidence, should not do so unless it is satisfied that any advantage enjoyed by the trial Judge by reason of having seen and heard the witnesses, could not be sufficient to explain or justify the trial Judge's conclusion.

The learned appellate judge held that the learned President had 'misdirected himself on the explanation of the accused'. Given the facts as stated in the appeal record, can it be said that there was a misdirection? Or can it be said that the decision of the learned President was 'plainly unsound'? (*Thomas v Thomas*). On the facts of this case we do not think so.

[17] Satu lagi prinsip undang-undang yang penting dan terpakai kepada mahkamah di peringkat rayuan ialah, suatu rayuan itu merupakan satu kesinambungan atau penerusan perbicaraan daripada mahkamah bicara. Prinsip undang-undang tersebut telah lama diterima mahkamah di negara kita melalui keputusan Mahkamah Tinggi dalam kes *Balasingham v Public Prosecutor* [1959] 1 MLJ 193. Prinsip tersebut telah berulang kali disahkan oleh mahkamah di Malaysia termasuk keputusan Mahkamah Persekutuan di dalam *Bird Dominic Jude v Public Prosecutor* [2014] 3 MLJ 745; [2014] 4 CLJ 133 yang memutuskan sepertimana berikut:

> [21] Furthermore, in the present case, the prosecution has filed a notice of appeal against the acquittal decision of the High Court. On this point it is important to consider that an appeal is a continuation of a trial (see the case of *Balasingham v Public Prosecutor* [1959] 1 MLJ 193; [1959] CLJU 8). Consequently, the criminal proceedings against the appellant is continued. This gives jurisdiction to the Court of Appeal to rehear the case and decide on the appellant's guilt or innocence in respect of the drug trafficking charge against him.

Berkaitan dengan prinsip undang-undang yang sama, mahkamah ini di dalam kes *Subramaniam Murugan v Public Prosecutor* [2020] MLJU 2679; [2021] 7 CLJ 836 telah memutuskan sepertimana berikut:

> [47] It is well-settled that an appeal is a continuation of proceedings by way of a re-hearing, and an appeal court may subject the evidence to a critical re-examination and the Court of Appeal is free to determine whether or not the findings of the sessions court and the High Court are correct. See *Public Prosecutor v Azilah bin Hadri & Anor* [2015] 1 MLJ 617; [2015] 1 CLJ 579 (FC); *Ahmad Najib bin Aris v Public Prosecutor* [2009] 2 MLJ 613; [2009] 2 CLJ 800 (FC). Hence, the finding of guilt and conviction by the trial court, and the High Court on appeal, cannot be construed as being final, when there is a pending appeal at the Court of Appeal, which is a continuation of proceedings. Therefore, there is legitimate expectation for anyone with a legal interest in the outcome of the appeal to exhaust the entire appeal process. Thus, to allow the doctrine of abatement on death to bring an appeal to an abrupt end, and hence, leaving the conviction standing without anything more, could cause injustice to persons with such a legal interest or right.

[18] Berbalik kepada rayuan oleh OKT di hadapan kami, peguam OKT di dalam penghujahannya membangkitkan tiga isu utama. Isu pertama berbangkit semasa di peringkat pendakwaan. Isu kedua melibatkan kedua-dua peringkat, pendakwaan dan juga pembelaan. Sementara itu, isu ketiga berbangkit di peringkat pembelaan sekiranya mahkamah tidak bersetuju dengan hujahan peguam OKT bagi isu di peringkat isu pertama dan isu kedua.

Isu pertama — Isu pemilikan barang kes

[19] Sebagai permulaan, fakta kes yang dibentangkan PP di peringkat pendakwaan sangatlah penting untuk diteliti secara menyeluruh. Tidak dipertikaikan bahawa keterangan berhubung dengan kronologi kejadian hanyalah dinyatakan melalui keterangan oleh SP5. Di dalam pernyataan bertulis yang ditandakan sebagai 'PSP 5' yang dapat dilihat di ms 13 hingga 16 di Kandungan 6 rekod rayuan ('RR'), SP5 menyatakan sepertimana berikut:

> Setelah memperkenalkan diri sebagai anggota polis dengan menunjukkan kad kuasa PDRM. Sewaktu pemeriksaan dijalankan terhadap (1) lelaki melayu tersebut, saya ada bertanyakan kepada suspek sama ada dia ada menyimpan apa-apa barang salah atau tidak dan dalam masa yang sama suspek dengan sendirinya telah mengambil (1) paket plastik lut sinar berisi ketulan mampat dedaun kering disyaki dadah jenis ganja (anggaran berat: 255.00 gram) di atas tempat duduk penumpang bahagian hadapan kenderaan motor hilux yang dinaiki olehnya serta saya rampas barang kes tersebut dari tangan kanannya.
>
> ...

Semasa menjawab kepada soalan tambahan oleh timbalan pendakwa raya

('TPR') ketika perbicaraan, SP5 menyatakan sepertimana berikut:

> S: Bagaimana boleh tahan lelaki itu?
>
> J: Semasa lakukan tugasan rondaan saya ternampak kereta Hilux, L/Kpl Shafren pasang lampu biru untuk berhenti Hilux di tepi jalan. Hilux di depan dan kamu di belakang. Tempat di KM35.6 Lebuhraya WCE Kapar. Saya turun dan pergi ke arah pemandu Hilux dan minta dia turun. Saya periksa badan pemandu Hilux tidak jumpa barang salah. Saya tanya dia sama ada dia ada simpan barang salah. Dia ke arah bahagian penumpang bahagian depan. Lelaki itu ambil satu peket ketulan mampat dengan tangan kanan dan serah pada saya
>
> S: Siapa ekori lelaki itu?
>
> J: L/Kpl Shafren dan saya.

[20] Juga tidak dipertikaikan bahawa SP5 ada membuat dua laporan polis. Pertama, eksh P19 yang dibuat pada pukul 2.09 pagi 1 April 2022 dan kedua, eksh P20 yang dibuat hampir dua jam kemudian iaitu pada pukul 3.59 pagi pada hari yang sama. Di dalam eksh P19, SP5 di antara lainnya menyatakan '... ,SEMASA HENDAK JALANKAN PEMERIKSAAN TUBUH BADAN SUSPEK, SAYA TELAH MERAMPAS (1) PEKET PLASTIK LUTSINAR BERISI KETULAN MAMPAT DEDAUN KERING DISYAKI DADAH JENIS GANJA (ANGGARAN BERAT: 255.00 GRAM) YANG DIPEGANG OLEH SUSPEK DENGAN MENGGUNAKAN TANGAN KANANNYA. ...'. Sementara itu, di dalam eksh P20 SP5 menyatakan sepertimana berikut:

> BERSABIT BUKIT RAJA RPT: 5234/22 PADA 01/4/2022 SAYA MAHU BUAT PENAMBAHAN REPOT BERKAITAN SEWAKTU PEMERIKSAAN DIJALANKAN TERHADAP (1) LELAKI MELAYU TERSEBUT, SAYA ADA BERTANYAKAN KEPADA SUSPEK SAMA ADA DIA ADA MENYIMPAN APA-APA BARANG SALAH ATAU TIDAK DAN DALAM MASA YANG SAMA SUSPEK DENGAN SENDIRINYA TELAH MENGAMBIL (1) PAKET PLASTIK LUTSINAR BERISI KETULAN MAMPAT DEDAUN KERING DISYAKI DADAH JENIS GANJA (ANGGARAN BERAT: 255.00 GRAM) DI ATAS TEMPAT DUDUK PENUMPANG BAHAGIAN HADAPAN KENDERAAN MOTOR HILUX YANG DINAIKI OLEHNYA SERTA SAYA RAMPAS BARANG KES TERSEBUT DARI TANGAN KANANNYA.

[21] Daripada keterangan yang dikemukakan oleh SP5 di mahkamah dan juga keterangan kontemporari yang dibuat dan dikemukakan oleh SP5 iaitu ekshs P19 dan P20, jelaslah bahawa ada beberapa persoalan yang perlu diperjelaskan oleh SP5 khususnya dan PP amnya berhubungan dengan penemuan barang kes.

[22] Sekiranya diteliti nota keterangan ('NK') yang dapat dilihat di Kandungan 6 RR terutamanya pada sesi pemeriksaan balas terhadap SP5 di ms 47 hingga 51 dan juga di dalam penghujahan yang dikemukakan peguam

OKT di akhir kes pendakwaan yang dapat dilihat di ms 42 hingga 49 di Kandungan 8 RR, jelaslah bahawa pihak OKT telah pun membangkitkan isu-isu berkaitan dengan penemuan barang kes semasa di peringkat pendakwaan lagi.

[23] Jika diperhatikan kepada alasan penghakiman ('AP') yang disediakan YA HMT, nampaknya tidak ada sebarang analisis dibuat terhadap isu-isu yang dibangkitkan oleh OKT berkaitan dengan penemuan barang kes. Di perenggan [15] AP, YA HMT hanya menerima bulat-bulat keterangan SP5 dan kemudiannya merumuskan bahawa PP telah berjaya membuktikan OKT mempunyai kawalan dan jagaan terhadap barang kes di perenggan [16] AP. Tiada sebarang alasan yang diberikan bagi menjelaskan sebab kenapa beliau meminggirkan isu-isu yang dibangkitkan peguam OKT. Dalam hal ini, kami mendapati bahawa YA HMT telah mengabaikan tanggungjawab kehakimannya untuk memberikan keadilan kepada pihak OKT apabila gagal membuat analisis dan memberikan pertimbangan yang sewajarnya terhadap isu-isu yang dibangkitkan.

[24] Atas kegagalan YA HMT menganalisis keterangan berkaitan dengan isu penemuan barang kes yang sudah tentunya akan menentukan isu pemilikan barang kes bagi memenuhi salah satu daripada inti pati penting pertuduhan yang dihadapi OKT, maka kami di peringkat rayuan perlulah meneliti semula kesemua keterangan yang ada di dalam RR bagi merungkai persoalan-persoalan yang dibangkitkan peguam OKT.

[25] Isu pertama yang dibangkitkan peguam OKT di hadapan kami berhubung dengan penemuan barang kes ialah isu kredibiliti SP5. Berkaitan dengan isu ini, keterangan yang diberikan SP5 di mahkamah dan juga laporan polis yang dikemukakan sebagai ekshs P19 dan P20 kami teliti. Menurut SP5, dia dan L/K Shafren yang sedang meronda menggunakan MPV telah terserempak dengan Hilux hitam yang dalam keadaan mencurigakan dan telah mengarahkan OKT berhenti serta mengarahkan OKT keluar untuk diperiksa. SP5 memeriksa badan OKT tetapi tidak jumpa barang salah. Selepas ditanya sama ada dia ada simpan barang salah, OKT pergi ke arah bahagian penumpang hadapan Hilux hitam dan ambil satu peket ketulan mampat dengan tangan kanan dan menyerahnya kepada SP5. Semuanya kejadian disaksikan oleh L/K Shafren.

[26] Semasa disoal balas, SP5 menyatakan pemeriksaan dibuat pada pukul 11.30 malam dan selesai lebih kurang 20 minit kemudian dan OKT berserta barang kes dibawa ke Balai Polis Bukit Raja. SP5 bersetuju bahawa perjalanan ke Balai Polis mengambil masa 20 minit. Namun begitu, SP5 hanya membuat laporan polis eksh P19 hanya pada pukul 2.09 pagi 1 April 2022 dan SP5 membuat satu lagi laporan polis tambahan eksh P20 pada pukul 3.59 pagi hari

yang sama, iaitu hampir dua jam kemudian. Selain itu, peguam OKT semasa menyoal balas SP5 juga telah mencadangkan soalan-soalan yang mencabar kredibiliti SP5 berhubung dengan penemuan barang kes. Di antara yang ditanya ialah berkaitan dengan cara pemeriksaan dibuat terhadap OKT, cara barang kes ditemui, masa tangkapan dibuat iaitu pada pukul 9.30 malam dan bukannya pada 11.30 malam, cubaan oleh SP5 untuk mendapatkan wang rasuah sebanyak RM100,000 untuk menyelesaikan kes pengedaran dadah terhadap OKT dan orang yang dihubungi oleh OKT iaitu sepupunya Azmir bin Baharom ('SD2') untuk mendapatkan wang rasuah tersebut.

[27] Walaupun SP5 menafikan semua soalan yang berbentuk cadangan tersebut, apa yang jelas ialah pihak peguam OKT telah pun mengemukakan cabaran terhadap kredibiliti SP5 di peringkat kes pendakwaan dan juga membentangkan bentuk pembelaan yang akan dikemukakan sekiranya OKT dipanggil membela diri. Dengan adanya cabaran terhadap keterangan oleh SP5 dan bentuk pembelaan yang dibentangkan peguam OKT di peringkat pendakwaan tersebut, sudah tentulah tidak dapat tidak mana-mana hakim bicara yang bijaksana secara munasabahnya akan membuat analisis yang berbentuk kritikal terhadap keterangan SP5 bagi mencapai satu dapatan yang tepat dan adil.

[28] Setelah diteliti isu berkaitan dengan penemuan barang kes, kami berpandangan bahawa ada dua perkara penting yang perlu dinilai. Pertama, keterangan SP5 semasa perbicaraan dan kedua, keterangan kontemporari yang dikemukakan SP5 iaitu laporan polis ekshs P19 dan P20 serta satu lagi dokumen yang berkaitan iaitu borang senarai bongkar ('BSB') eksh P21.

[29] Berhubungan dengan isu kredibiliti SP5, jika dinilai keterangan semasa perbicaraan, nampaknya keterangan SP5 sangatlah mudah. OKT dikatakan telah diperiksa dan setelah tiada barang salah ditemui pada badannya, SP5 bertanya sama ada OKT memiliki apa-apa barang salah dan OKT terus menuju ke Hilux hitam dan mengambil barang kes di tempat duduk bahagian penumpang Hilux hitam lalu diserahkan kepada SP5 dengan tangan kanannya. Cerita tersebut nampaknya terlalu bagus untuk dipercayai atau terlalu bagus untuk menjadi kenyataan (*too good to be true*). Secara lumrahnya, orang yang melakukan kesalahan jenayah berat yang boleh dihukum dengan hukuman mati atau pun hukuman pemenjaraan seumur hidup seperti memiliki dadah berbahaya dengan jumlah yang banyak, sudah tentunya akan melakukan apa sahaja untuk menyembunyikan kesalahan yang dilakukan atau pun akan melarikan diri jika ada peluang. Keterangan 'too good to be true' sebegitu seharusnya akan mencetus rasa waswas di minda seorang hakim yang munasabah. Oleh itu, pertimbangan yang lebih teliti perlulah dibuat terhadap keterangan sebegitu bagi menyingkirkan sebarang waswas yang timbul atau berkemungkinan akan timbul.

[30] Selain itu, setelah diteliti keterangan semasa perbicaraan di dalam NK, kami mendapati keterangan SP5 juga tidak konsisten. Keterangan di dalam kenyataan bertulis PSP 5 dan keterangan semasa menjawab soalan tambahan adalah hampir sama iaitu SP5 periksa badan OKT tetapi tidak jumpa barang salah lalu SP5 tanya OKT sama ada dia ada simpan barang salah lalu OKT terus ke arah bahagian penumpang bahagian depan dan OKT ambil barang kes serta serah dengan tangan kanan kepada SP5. Tiada di mana-mana keterangan sama ada di dalam PSP 5 mahupun keterangan semasa menjawab soalan tambahan pada hari perbicaraan yang menyatakan SP5 atau L/K Shafren ada memeriksa Hilux hitam. Semasa disoal balas oleh peguam OKT, SP5 menafikan semua cadangan berkaitan dengan penemuan barang kes hasil pemeriksaan Hilux hitam. Ironinya, SP5 menyatakan dia ada memeriksa Hilux hitam hanya di peringkat pemeriksaan semula. Kami petik keterangan SP5 sepertimana berikut:

PEMERIKSAAN SEMULA

S: Bila barang kes dijumpai?

J: Pemeriksaan kereta saya buat OKT serah barang kes bila tanya ada barang salah.

Pada pandangan kami, keterangan SP5 perlulah dinilai dengan lebih teliti dengan wujudnya keterangan yang tidak konsisten tersebut.

[31] Beralih pula kepada perkara kedua iaitu berkenaan dengan keterangan kontemporari yang dikemukakan SP5 iaitu ekshs P19 dan P20. Ekshibit P19 ialah laporan maklumat pertama (*first information report*) SP5 dan P20 ialah penambahan laporan kepada eksh P19. Walaupun laporan maklumat pertama bukanlah bukti substantif untuk membuktikan sesuatu fakta, tetapi ia boleh digunakan untuk menyokong sesuatu fakta atau boleh juga menunjukkan adanya percanggahan terhadap sesuatu fakta. Lihat keputusan kes *Tan Cheng Kooi & Anor v Public Prosecutor* [1972] 2 MLJ 115.

[32] Daripada isi kandungan ekshs P19 dan P20 seperti yang telah dinyatakan di perenggan [20] sebelum ini, kami berpandangan bahawa ada perbezaan ketara di antara kedua-duanya berhubung dengan cara penemuan barang kes. Di dalam eksh P19, SP5 melaporkan bahawa semasa dia jalankan pemeriksaan pada tubuh badan OKT, SP5 telah merampas barang kes yang dipegang oleh OKT dengan menggunakan tangan kanannya. Sementara itu, di dalam eksh P20, SP5 menyatakan bahawa dia ada bertanyakan kepada OKT sama ada dia ada menyimpan apa-apa barang salah dan dalam masa yang sama OKT dengan sendirinya telah mengambil barang kes daripada atas tempat duduk penumpang bahagian hadapan Hilux hitam, dan SP5 rampas barang kes tersebut dari tangan kanan OKT. Semasa ditanya kenapa wujud dua laporan polis tersebut, SP5 menyatakan sepertimana berikut:

S: Jelaskan kenapa ada dua repot pada jarak masa berlainan?

J: Setelah baca repot pertama terdapat kekurangan, jadi saya buat satu lagi repot untuk masukkan mana-mana yang tertinggal dalam repot pertama

S: Jelaskan apa yang tertinggal?

J: Saya masukkan apa yang saya tanya suspek, ada simpan barang salah dan suspek ambil barang kes dari atas tempat duduk penumpang hadapan dan saya rampas

Berkaitan dengan perkara yang sama, soalan-soalan yang diajukan peguam OKT semasa menyoal balas SP5 perlulah juga diberikan pertimbangan. Peguam OKT telah bertanyakan tentang perbezaan versi penemuan barang kes di dalam ekshs P19 dan P20.

[33] Selain itu, peguam OKT juga bertanyakan mengenai tempoh masa yang diambil bagi membuat ekshs P19 dan P20. Tidak dipertikaikan bahawa eksh P19 hanya dibuat kira-kira dua jam setelah SP5 tiba di balai polis dan eksh P10 juga dibuat kira-kira dua jam selepas eksh P19. Walaupun bersetuju bahawa ada kelewatan membuat laporan-laporan tersebut, SP5 hanya memberikan sebab adanya masalah sistem semasa membuat repot eksh P19, itu sahaja. Tiada bukti atau keterangan sokongan lain yang diberikan bagi menjustifikasikan kelewatan tersebut. Perlu diingatkan bahawa adanya soalan-soalan yang dicadangkan kepada SP5 oleh peguam OKT tentang adanya cubaan mendapatkan rasuah bagi menggugurkan tindakan terhadap OKT, yang secara munasabahnya boleh menjadi sebab yang melengahkan eksh P19 dibuat.

[34] Satu lagi keterangan kontemporari yang sewajarnya diberikan perhatian oleh YA HMT ialah BSB eksh P21. Di dalam BSB tersebut, SP5 secara jelas mengisi ruangan 'TEMPAT DIJUMPAI' dengan perkataan 'TANGAN SEBELAH KANAN'. Selain itu, di ruangan 'PEGAWAI/ANGGOTA YANG MENJUMPAI' dicatatkan nama SP5 dan L/K Shafren. Di perenggan 4 BSB turut dicatatkan nama pegawai polis yang hadir semasa pemeriksaan ialah SP5 dan L/K Shafren. Daripada apa yang telah dicatatkan di dalam BSB eksh P21 tersebut, nampaknya ianya menyokong apa yang dinyatakan SP5 di dalam eksh P19, iaitu barang kes ditemui di tangan kanan OKT semasa pemeriksaan dijalankan terhadap OKT dan bukannya seperti yang dinyatakan di dalam eksh P20 iaitu OKT mengambil barang kes di atas tempat duduk penumpang bahagian hadapan Hilux hitam.

[35] Akhirnya, kami juga melihat kepada rajah kasar yang disediakan oleh SP7 dan dikemukakan sebagai eksh P24. Di dalam NK, eksh P24 dinyatakan sebagai 'Rajah kasar tempat dadah dijumpai' iaitu ditandakan pangkah dengan menggunakan dakwat merah di tempat duduk depan sebelah penumpang Hilux hitam. Berhubungan dengan eksh P24, catatan berkaitan keterangan SP7 di dalam NK ialah seperti mana berikut:

S: Ada disediakan rajah kasar tempat dadah dijumpai?

J: Ada

[SP7 cam rajah kasar tempat dadah dijumpai]

P24 — Rajah kasar tempat dadah dijumpai

Kebiasaannya, pegawai penyiasat akan membuat penandaan sama sepertimana yang dinyatakan oleh pengadu. Oleh itu, SP7 yang tidak berada di tempat kejadian sudah tentulah akan bergantung kepada apa yang di beritahu SP5 semasa membuat penandaan. Berasaskan keterangan kontemporari tersebut, nampaknya ada banyak kecelaruan pada keterangan SP5 berhubung dengan penemuan barang kes. Apa yang digambarkan SP7 di dalam eksh P24 yang sudah tentulah maklumatnya datang daripada SP5 tidak selari dengan keterangan yang diberikan SP5 semasa perbicaraan.

[36] Berasaskan kepada keadaan-keadaan yang berbangkit daripada fakta-fakta yang telah kami nyatakan tersebut timbul persoalan sama ada PP telah mengemukakan cukup keterangan pada tahap penilaian secara maksimum bagi membuktikan inti pati penting pertuduhan iaitu isu pemilikan barang kes oleh OKT? Kami berpandangan bahawa dengan adanya keterangan yang berbentuk 'too good to be true' serta adanya keterangan yang tidak konsisten oleh SP5 berkaitan dengan penemuan barang kes dan ditambah lagi dengan adanya perbezaan versi di dalam dua laporan polis ekshs P19 dan P20 dan juga apa yang dicatatkan di dalam P21 yang gagal diberikan penjelasan yang memuaskan oleh SP5, pastinya akan timbul keraguan yang munasabah di minda seorang hakim yang membuat penilaian di akhir kes pendakwaan.

[37] Kami seterusnya berpandangan bahawa PP sepatutnya memanggil keterangan sokongan yang mampu menyingkirkan keraguan yang berbangkit daripada keterangan SP5. Walaupun PP berhak untuk memilih saksi mana yang hendak dipanggil untuk mengemukakan keterangan dan menurut s 134 Akta Keterangan 1950, tiada bilangan tertentu saksi diperlukan untuk membuktikan sesuatu fakta, perlulah ditekankan bahawa PP menanggung beban untuk membuktikan kesnya terhadap OKT tanpa sebarang keraguan yang munasabah. Tanpa keterangan sokongan, sebarang keraguan yang munasabah akan memihak kepada OKT. Lihat di antara lainnya keputusan Majlis Privy yang sering kali dirujuk oleh mahkamah di negara kita di dalam kes *Adel Muhammed El Dabbah v Attorney-General of Palestine* [1944] AC 156, keputusan Mahkamah Persekutuan di dalam kes *Abdullah Zawawi v Public Prosecutor* [1985] 2 MLJ 16; [1985] CLJ 19 (kes *Abdullah Zawawi*) dan keputusan mahkamah ini di dalam kes *Azrol Nizam bin Mohd Zaid lwn Pendakwa Raya* [2022] 5 MLJ 950; [2022] 6 CLJ 346.

[38] Daripada keterangan, jelaslah bahawa ada seorang saksi lagi yang boleh dipanggil untuk menutup kelompangan pada keterangan SP5. Menurut

keterangan SP5 sendiri, dia dan L/K Shafren sentiasa bersama-sama semasa membuat pemeriksaan dan melakukan tangkapan terhadap OKT. Untuk memudahkan rujukan, kami petik keterangan SP5 berkaitan dengan penglibatan L/K Shafren semasa menjawab soalan tambahan yang ditanya TPR sepertimana berikut:

S: Bagaimana boleh tahan lelaki itu?

J: Semasa lakukan tugasan rondaan saya ternampak kereta Hilux, L/Kpl Shafren pasang lampu biru untuk berhenti Hilux di tepi jalan. Hilux di depan dan kamu di belakang. Tempat di KM35.6 Lebuhraya WCE Kapar. Saya turun dan pergi ke arah pemandu Hilux dan minta dia turun. Saya periksa badan pemandu Hilux tidak jumpa barang salah. Saya tanya dia sama ada dia ada simpan barang salah. Dia ke arah bahagian penumpang bahagian depan. Lelaki itu ambil satu peket ketulan mampat dengan tangan kanan dan serah pada saya.

S: Siapa ekori lelaki itu?

J: L/Kpl Sharren dan saya.

...

S: Siapa nampak OKT serah barang pada kamu?

J: L/Kpl Shafren.

S: Berapa jarak dia dengan kamu dan OKT?

J: Bersebelahan saja.

...

S: Rujuk para 6 PSP 5 — Semasa timbang barang kes, di mana OKT dan L/Kpl Shafren?

J: Bersebelahan.

Bukan itu sahaja, nama L/K Shafren turut dicatatkan di perenggan 4 BSB eksh P21 sebagai pegawai polis yang hadir semasa pemeriksaan dan di dalam butiran selepas perenggan 5 nama L/K Shafren juga dicatatkan sebagai pegawai/anggota yang menjumpai barang kes.

[39] Daripada keterangan tersebut, kami berpendapat bahawa L/K Shafren ialah seorang saksi penting yang dapat memperbaiki segala kekurangan atau sekurang-kurangnya dapat memberikan pencerahan kepada fakta yang masih samar-samar berbangkit daripada keterangan SP5. Kegagalan PP memanggil L/K Shafren boleh membawa dua kesan mudarat kepada kes pendakwaan. Pertama, PP terlepas peluang untuk membawa keterangan sokongan yang boleh menyingkirkan segala keraguan yang munasabah pada keterangan SP5. Kedua, inferens yang bertentangan menurut s 114 misalan (g) Akta Keterangan 1950 ('AK 1950') boleh dibangkitkan oleh mahkamah.

[40] Prinsip undang-undang berhubungan dengan pemakaian inferens yang bertentangan menurut s 114 misalan (g) AK 1950 adalah jelas. Mahkamah

Persekutuan di dalam kes *Pendakwa Raya v Mansor bin Mohd Rashid & Anor* [1996] 3 MLJ 560; [1997] 1 CLJ 233 (kes *Mansor Md Rashid*) telah memutuskan seperti mana berikut:

> Much had been canvassed before us respecting the drawing of adverse inference under s 114(g) of the Evidence Act 1950 from the non-calling of Cholar and Amran. Whether or not such an inference should be drawn is not a matter of an inflexible rule but depends upon the circumstances of each particular case. In determining this issue, the question to consider is whether the existence of a fact or a state of things (ie Cholar introducing PW9 and was present the meetings; Amran staying in room 'K') makes the existence of another fact or state of things so likely that it may be presumed to exist. The answer must naturally vary according to the circumstances, the nature of the fact required to be proved and its importance in the controversy, the usual and commonly recognised mode proving it, the nature, quality and cogency of the evidence which had not been produced and its accessibility to the party concerned.

Berkaitan dengan skop pemakaian inferens yang bertentangan menurut s 114 misalan (g) AK 1950 pula, Mahkamah Agung di dalam kes *Munusamy v Public Prosecutor* [1987] 1 MLJ 492; [1987] 1 CLJ 250 telah memutuskan sepertimana berikut:

> ... It is essential to appreciate the scope of s 114(g) lest it be carried too far outside its limit. Adverse inference under that illustration can only be drawn if there is withholding or suppression of evidence and not merely on account of failure to obtain evidence. It may be drawn from withholding not just any document, but material document by a party in his possession, or for non-production of not just any witness but an important and material witness to the case.

Sementara itu, di dalam kes *Public Prosecutor v Chia Leong Foo* [2000] 6 MLJ 705; [2000] 4 CLJ 649 (kes *Chia Leong Foo*) Augustine Paul HMT (beliau ketika itu) ada membuat pemerhatian berikut:

> ... It is well settled that in a criminal case prosecuting counsel, provided there is no wrong motive, has a discretion as to whether or not to call any particular witness and in particular has a discretion not to call in support of his case a witness whom he does not believe to be a witness of truth (see *Khoon Chye Hin v Public Prosecutor* [1961] 1 MLJ 105b; [1961] CLJU 41; [1961] 1 LNS 41). But there is an obligation on the prosecution to call as witnesses persons whose evidence is essential to unfold the narrative upon which its case is based (see *Seneviratne v R* [1936] 3 All ER 36). Thus, as Abdul Hamid CJ (Malaya) (as he then was) said in *Teoh Hoe Chye v Public Prosecutor; Yeap Teong Tean v Public Prosecutor* [1987] 1 MLJ 220; [1987] CLJ 386 at p 229:
>
> > Nevertheless, the decision whether to call or not to call a witness including a witness from whom a statement has been taken is always the right of the prosecution (*Abdullah Zawawi v Public Prosecutor* [1985] 2 MLJ 16; [1985] CLJ 19). Insofar as the trial court is concerned, its duty is essentially to decide whether on the evidence before it the prosecution has proved its case, and if there are unsatisfactory features in the prosecution case to determine whether, in the light of such features, the prosecution case fell short of proof beyond reasonable

doubt (*Abdullah Zawawi*'s case).

> Thus, the question to be asked in each case is whether the prosecution has proved its case even without calling some other witnesses who are available. An adverse inference cannot be drawn for failure to call a witness when the prosecution has discharged its burden (see *(1) Namasiyiam (2) Rajindran (3) Goh Chin Peng, And (4) Ng Ah Kiat v Public Prosecutor* [1987] 2 MLJ 336; [1987] CLJ 241; *Public Prosecutor v Kadir bin Awang* [1989] 2 MLJ 33; [1989] CLJU 94; [1989] 1 LNS 94; *Jazuli bin Mohsin v Public Prosecutor* [1990] 2 MLJ 190; [1990] 1 CLJ 915; *Lim Young Sien v Public Prosecutor* [1994] 2 SLR 257). ...

[41] Berbalik kepada rayuan OKT, kami berpandangan bahawa PP seharusnya dapat mengesan kekurangan atau keraguan yang ada pada keterangan SP5 berdasarkan cabaran yang dibangkitkan melalui soalan balas oleh peguam OKT terhadap SP5. PP sepatutnya memanggil L/K Shafren untuk memastikan versi penemuan barang kes yang diutarakan SP5 tidak tergugat. Ini kerana L/K Shafren sentiasa bersama SP5 semasa penemuan barang kes berdasarkan keterangan SP5 sendiri. Adalah menjadi kewajipan yang terletak di bahu PP untuk memanggil mana-mana saksi yang keterangannya penting untuk merungkai naratif yang menjadi asas kesnya (lihat keputusan kes *Chia Leong Foo*). PP juga tidak boleh hanya menawarkan L/K Shafren kepada pihak pembelaan untuk mengelak pemakaian inferens yang bertentangan menurut s 114 misalan (g) AK 1950 (lihat keputusan kes *Abdullah Zawawi*). Kegagalan PP memanggil L/K Shafren menimbulkan spekulasi iaitu sama ada versi penemuan barang kes yang diberikan oleh SP5 betul-betul berlaku sepertimana yang dinyatakan dalam keterangannya ketika perbicaraan, atau mungkin ada versi lain yang mungkin memihak kepada OKT. Dalam keadaan sebegitu, kami mendapati bahawa inferens yang bertentangan menurut s 114 misalan (g) AK 1950 (lihat keputusan kes *Mansor Md Rashid*) dan faedah kepada inferens tersebut sudah tentulah perlu diputuskan memihak kepada OKT.

[42] Berdasarkan alasan-alasan yang telah kami nyatakan tersebut, kami mendapati dan memutuskan bahawa isu pertama iaitu isu mengenai penemuan barang kes yang boleh menentukan inti pati penting pertuduhan iaitu pemilikan barang kes tidak memihak kepada PP. Sebaliknya, pihak OKT berjaya menimbulkan keraguan terhadap versi penemuan barang pada hari kejadian.

Isu kedua — Isu dapatan YA HMT di akhir kes pendakwaan

[43] Peguam OKT berhujah bahawa YA HMT telah terkhilaf semasa membuat dapatan dan keputusan di akhir kes pendakwaan. Kekhilafan tersebut memudaratkan kerana ianya melibatkan dapatan terhadap inti pati penting pertuduhan iaitu soal pemilikan dan pengedaran barang kes. Selain

itu, YA HMT tinggi juga dikatakan gagal memberikan petunjuk yang betul kepada OKT di akhir kes pendakwaan ketika OKT dipanggil membela diri. Tanpa petunjuk tersebut, OKT diletakkan dalam keadaan kesamaran semasa memberikan keterangan membela diri, iaitu sama ada setakat hanya menimbulkan keraguan atau perlu mengemukakan pembelaan atas neraca imbangan kebarangkalian apabila berdepan dengan anggapan menurut undang-undang.

[44] Setelah diteliti AP, kami mendapati bahawa hujahan peguam OKT berhubung dengan isu kedua juga bermerit. Kami berpandangan bahawa YA HMT tidak konsisten dalam dapatannya di akhir kes pendakwaan. Di perenggan [20] AP, YA HMT merujuk kepada keterangan kedekatan (*proximity*) barang kes dengan OKT di dalam Hilux hitam dan perbuatan terang-terangan (*overt act*) OKT yang kelihatan terkejut dan takut semasa diperiksa bagi mendapati OKT ada pengetahuan pada barang kes. Kemudiannya di perenggan [21] AP, YA HMT merujuk kepada penggunaan tunggal Hilux hitam oleh OKT pada masa ditahan bagi mengecualikan orang lain daripada kawalan dan jagaan serta pengetahuan pada barang kes, dan setelah mengambil kira barang kes yang tidak disembunyikan, YA HMT membuat inferens yang menunjukkan OKT ada pengetahuan pada barang kes.

[45] Ironinya, setelah membuat semua analisis yang menjurus kepada dapatan berasaskan keterangan langsung terhadap isu pemilikan barang kes oleh OKT, YA HMT juga membuat dapatan bahawa PP telah berjaya membuktikan inti pati pemilikan berdasarkan anggapan undang-undang menurut perenggan 37(d) ADB 1952 untuk menunjukkan OKT ada pengetahuan pada barang kes. Untuk memudahkan rujukan, diperturunkan keseluruhan perenggan [26] AP sepertimana berikut:

> [26] Setelah mahkamah mendengar keterangan saksi-saksi dan meneliti hujah pihak-pihak, mahkamah memutuskan selepas penilaian maksimum dibuat atas keterangan saksi-saksi pendakwaan, pihak pendakwaan berjaya membuktikan kes prima facie bahawa dadah yang dijumpai bersama OKT merupakan dadah berbahaya sepertimana yang ditakrifkan di bawah s 2 Akta Dadah Berbahaya 1952, *OKT mempunyai milikan ke atas dadah yang dijumpai berdasarkan keterangan terus pihak pendakwaan dan wujudnya anggapan di bawah* s 37(d) ADB 1952 *yang menunjukkan pengetahuan OKT ke atas dadah yang ditemui bersamanya* dan ianya juga terjumlah kepada aktiviti pengedaran sepertimana yang ditakrifkan di bawah s 2 Akta yang sama. (Penekanan ditambah.)

[46] Kami mendapati wujud kecelaruan yang sangat serius dalam dapatan yang diputuskan oleh YA HMT di peringkat akhir kes pendakwaan berdasarkan apa yang dinyatakan di perenggan [26] AP. Kecelaruan tersebut menimbulkan prejudis kepada OKT kerana ianya akan melibatkan tahap pembelaan yang perlu dikemukakan kemudiannya. Sekiranya OKT dipanggil membela diri berasaskan keterangan terus, dia hanya perlu menimbulkan

keraguan kepada kes PP. Sebaliknya, jika OKT dipanggil membela diri berasaskan kepada anggapan oleh undang-undang, dia perlu melepaskan beban pembuktian pembelaan atas neraca imbangan kebarangkalian, suatu beban yang lebih berat untuk dilepaskan. Sudah tentulah, kecelaruan dapatan di akhir kes PP tersebut terjumlah kepada salah arahan yang tidak boleh dipulihkan kerana ianya akan memberikan impak yang besar kepada pertimbangan YA HMT di akhir kes pembelaan. Lihat keputusan mahkamah ini di dalam kes-kes *Seyedalireza Seyedhedayatollah Ehteshamiardestani v Public Prosecutor* [2014] 6 MLJ 408; [2014] 4 CLJ 406; *Khalid Mehmood v Pendakwa Raya and another appeal* [2019] MLJU 1185; [2020] 1 CLJ 683; *Lim Tan Yi lwn Pendakwa Raya* [2021] MLJU 1527; [2021] 9 CLJ 523; dan juga keputusan Mahkamah Tinggi di dalam kes *Chia Leong Foo*.

[47] Berkaitan dengan isu kedua ini, analisis kami tidak terhenti setakat apa yang dinyatakan oleh YA HMT di dalam AP beliau sahaja. Kami juga telah meneliti NK dan apa yang dicatatkan sebagai keputusan YA HMT di mahkamah terbuka di akhir kes pendakwaan yang dapat dilihat di ms 64 Kandungan 6 RR ialah sepertimana berikut:

> Mahkamah:
>
> 1. Mahkamah memutuskan pihak pendakwaan telah berjaya membuktikan satu kes prima facie terhadap OKT, oleh itu OKT dipanggil untuk membela diri di bawah pertuduhan ini.
> 2. Tiga pilihan dibacakan dan diterangkan kepada OKT. OKT faham dan ingin memberikan keterangan bersumpah dari kandang saksi.
> 3. Pihak pembelaan mempunyai tiga orang saksi. Saksi yang ditawarkan pendakwaan dilepaskan kecuali pemilik syarikat, Mohd Lutfi Bin Kamal.
> 4. Tarikh sambung bicara di peringkat pembelaan ditetapkan pada 1.7.2024 dan 15.7.2024 jam 10.00 pagi.

Nampaknya, NK tidak selari dengan apa yang ditulis oleh YA HMT di dalam AP beliau. Daripada NK, jelaslah bahawa YA HMT tidak langsung menyatakan asas dapatannya di akhir kes PP. Keputusan yang dibuat YA HMT hanyalah dengan menyatakan bahawa PP telah berjaya membuktikan satu kes prima facie terhadap OKT, itu sahaja.

[48] Daripada apa yang tercatat di dalam NK tersebut, timbul persoalan sama ada YA HMT ada menyatakan di dalam mahkamah terbuka akan dapatannya di akhir kes pendakwaan seperti apa yang ditulis di dalam AP. Lumrahnya, apa yang dicatatkan di dalam NK ialah apa yang telah dibacakan oleh YA HMT. Ini kerana apa yang dibacakan akan terakam dalam sistem rakaman audio video di dalam mahkamah terbuka dan transkripsi rakaman tersebutlah akan jadikan NK yang dilampirkan di dalam RR.

[49] Dalam hal ini, kami berpandangan bahawa tiada tafsiran atau siratan lain yang boleh diberikan kepada apa yang dicatatkan secara jelas di dalam NK. Menurut NK, YA HMT tidak langsung menyatakan sama ada anggapan undang-undang yang perlu disangkal pada tahap imbangan kebarangkalian terpakai kepada kes pembelaan OKT. Berasaskan apa yang dicatatkan di dalam NK tersebut, sudah tentunya tiada arahan yang jelas diberikan oleh YA HMT kepada OKT di akhir kes pendakwaan. Dengan itu, hak OKT untuk mendapat makluman awal tentang perihal pembelaannya telah diprejudiskan. OKT diletakkan dalam keadaan tertanya-tanya sama ada perlu hanya menimbulkan keraguan terhadap kes PP atau pun perlu menunjukkan suatu pembelaan yang boleh diterima oleh mahkamah atas imbangan kebarangkalian bagi mematahkan anggapan menurut undang-undang. Kami mendapati bahawa ketiadaan arahan tersebut terjumlah kepada satu salah arahan yang serius.

[50] Seperkara lagi, kami juga terpanggil untuk menyentuh dapatan YA HMT di akhir kes PP berkaitan dengan persoalan sama ada wujudnya keterangan bagi membuktikan elemen pengedaran barang kes oleh OKT. Di perenggan [23] AP, YA HMT mendapati bahawa PP telah membuktikan elemen pengedaran dadah berbahaya menurut s 2 ADB 1952 dengan merujuk kepada perbuatan 'concealing, keeping' barang kes oleh OKT di dalam Hilux hitam. Dapatan tersebut jelas bercanggah dengan dapatan YA HMT sebelumnya yang mendapati bahawa barang kes telah diserahkan sendiri oleh OKT setelah ditanya SP5 dan barang kes tersebut diambil OKT dari tempat duduk hadapan Hilux hitam. Sementelahan lagi, tiada apa-apa keterangan daripada mana-mana saksi PP yang menunjukkan bahawa OKT telah menyorok atau menyimpan barang kes di dalam Hilux hitam bagi memenuhi kehendak tafsiran 'mengedar' iaitu 'concealing, keeping' barang kes seperti yang diputuskan oleh YA HMT. Oleh itu, timbul tanda tanya bagaimana YA HMT memutuskan bahawa PP berjaya membuktikan elemen pengedaran berasaskan kepada perbuatan 'concealing, keeping' barang kes oleh OKT.

[51] Berasaskan apa yang telah dinyatakan tersebut, kami mendapati bahawa isu kedua juga memihak kepada OKT. Kami berpandangan bahawa telah wujud kecelaruan atau ketidaktentuan arahan dalam dapatan dan keputusan YA HMT yang telah memprejudiskan hak OKT untuk mendapatkan perbicaraan yang adil.

[52] Dengan itu, isu pertama dan isu kedua ternyata memihak kepada OKT dan OKT sepatutnya tidak dipanggil membela diri.

Isu ketiga — Pembelaan

[53] Berdasarkan kepada dapatan kami sebelum ini, kami telah memutuskan bahawa OKT tidak sepatutnya dipanggil membela diri. Namun begitu, bagi melengkapkan penghakiman, kami akan turut mengupas isu-isu yang berbangkit di peringkat pembelaan OKT.

[54] Untuk memulakan kupasan, kami merujuk kepada sebahagian daripada dapatan yang dicapai YA HMT di perenggan [33] AP sepertimana berikut:

> [33] Setelah meneliti semua keterangan pembelaan OKT, mahkamah ini mendapati bahawa keterangan pembelaan yang diberikan adalah bersifat pemikiran kemudian dan penafian kosong semata-mata yang gagal membangkitkan sebarang keraguan yang munasabah terhadap kes pihak pendakwaan. ...

Nyatanya, ada dua alasan mengapa YA HMT menolak pembelaan yang dikemukakan OKT. Pertama, keterangan pembelaan OKT bersifat fikir semula atau pemikiran selepas itu (*afterthought*) dan kedua, ianya bersifat penafian kosong semata-mata (*bare denial*).

[55] Prinsip undang-undang berkaitan dengan pembelaan yang bersifat fikir semula adalah jelas. Suatu pembelaan yang bersandarkan kepada suatu fakta tertentu seharusnya diletakkan seawal mungkin atau pada peluang paling awal perbicaraan iaitu di peringkat kes pendakwaan lagi. Sekiranya suatu fakta pembelaan itu hanya didedahkan di peringkat membela diri, ianya sudah dianggap terlewat dan akan dianggap sebagai pembelaan yang difikirkan semula. Walaupun pembelaan tersebut masih perlu diberikan pertimbangan oleh mahkamah, pemberatan timbangan untuk pembelaan sedemikian sudah tentunya tidak sama berbanding pembelaan yang telah diletakkan seawal mungkin. Rasional kepada prinsip undang-undang tersebut ialah sepertimana yang dinyatakan Mahkamah Persekutuan di dalam kes *Public Prosecutor v Lin Lian Chen* [1992] 2 MLJ 561; [1992] 4 CLJ 2086 sepertimana berikut:

> Indeed, it behoves the defence to do so (to put its case at the earliest possible stage) for we need hardly say that if a defence is sprung in court for the first time when the accused makes his defence from the witness box or the dock, so that the prosecution is taken by surprise, the accused runs the risk of being criticised for keeping his defence 'up his sleeve' so to speak, and it branded as a recent invention.

Prinsip undang-undang yang sama telah diguna pakai di antara lainnya oleh Mahkamah Persekutuan di dalam kes *Alcontara a/l Ambross Anthony v Public Prosecutor* [1996] 1 MLJ 209; [1996] 1 CLJ 705, yang memutuskan bahawa peletakan awal kes pembelaan semasa di peringkat kes pendakwaan akan bertindak sebagai pemakluman awal kepada PP dan juga mahkamah yang sudah tentulah tujuan utamanya ialah untuk mengelak elemen kejutan.

[56] Selain daripada itu, kami juga berpandangan bahawa keterangan pembelaan yang bersifat fikiran semula bolehlah dikategorikan sebagai

keterangan yang mempunyai nilai yang rendah dan boleh dipertikaikan kebenarannya. Ini kerana, pembelaan yang dikemukakan terlalu lewat sudah tentunya akan menghalang peluang atau pun melucutkan hak saksi-saksi yang telah memberikan keterangan terlebih dahulu di peringkat pendakwaan untuk menjawab atau membuat ulasan terhadap kesahihan pembelaan yang dikemukakan. Ada kemungkinannya, jika pembelaan yang terlewat itu dikemukakan kepada saksi-saksi peringkat pendakwaan, saksi berkenaan dapat membuktikan pembelaan yang dikemukakan tersebut adalah tidak benar.

[57] Berbalik kepada rayuan OKT di hadapan kami, setelah diteliti NK, kami berpandangan bahawa dapatan oleh YA HMT yang mendapati pembelaan OKT bersifat fikiran semula, tidaklah berasas. Nampaknya, YA HMT tidak memahami atau tidak dapat menghayati prinsip undang-undang yang diguna pakai oleh beliau sendiri. Daripada NK, jelaslah bahawa peguam OKT telah pun meletakkan fakta-fakta pembelaan OKT semasa SP5 dan SP7 disoal balas. Isu berkaitan dengan cara penemuan barang kes oleh SP5 dan L/K Shafren dan isu yang berkaitan dengan permintaan rasuah oleh SP5 serta kaitan sepupu OKT iaitu SD2 yang berusaha menyediakan wang rasuah yang diminta oleh SP5 melalui mel suara telefon bimbit telah diletakkan melalui pertanyaan kepada SP5. Isu berkenaan penggunaan Hilux hitam milik PGESB yang juga boleh digunakan oleh pekerja lain PEGSB, isu yang berkaitan dengan permintaan rasuah oleh SP5 serta peranan SD2 dan isu akuan bersumpah eksh D26 yang disediakan OKT juga telah pun dibangkitkan melalui soalan kepada SP7 di peringkat kes pendakwaan. Oleh itu, kami mendapati bahawa dapatan YA HMT yang menyatakan pembelaan OKT bersifat fikiran semula adalah satu salah arahan yang memberi prejudis kepada pembelaan OKT.

[58] Beralih pula kepada dapatan kedua YA HMT iaitu keterangan pembelaan OKT bersifat penafian semata-mata. Sekali lagi, hasil penelitian kami pada NK, nampaknya YA HMT tidak memahami prinsip undang-undang yang diputuskan oleh beliau sendiri. Dari segi prinsip undang-undang, pembelaan penafian semata-mata merujuk kepada pembelaan yang hanya menafikan dakwaan pihak pendakwaan tanpa memberikan sebarang penjelasan atau bukti lanjut untuk menyokong penafian tersebut. Penafian semata-mata secara amnya dianggap tidak mencukupi untuk menimbulkan keraguan yang munasabah kepada kes pendakwaan. Di dalam kes *Lim Chun Jie v Public Prosecutor and other appeals* [2022] MLJU 440; [2022] 3 CLJ 543, mahkamah ini telah memutuskan sepertimana berikut:

> [133] We do not agree with learned counsel for the second appellant. It is trite that a bare denial is when the accused did not offer any explanation to the charge and merely denied the evidence of the prosecution. The defence of bare denial is no

defence. Hence, it cannot be said that the learned trial judge had imposed a higher burden than what is legally required against the appellants in the present case.

[134] This court in *Mr Losali v Public Prosecutor* [2011] 4 MLJ 694; [2012] 2 CLJ 178 (CA) made the following observation:

> [54] The learned trial judge rightly held that the defence of the appellant was a bare denial. *It is trite law that the defence of bare denial is no defence*. What this amount to is this. *That the appellant did not offer any explanation to the two charges and merely denied the evidence advanced by the prosecution*. That was indeed a perilous course to undertake. (Emphasis added.)

[135] As correctly pointed out by the learned deputy, the trial judge had analysed the appellants' defence thoroughly before coming to the above conclusion, as can be seen in the subsequent part of the learned trial judge's grounds of judgment.

Lihat juga keputusan Mahkamah Persekutuan di dalam kes *DA Duncan v Public Prosecutor* [1980] 2 MLJ 195 dan kes *Ku Lip See v Public Prosecutor* [1982] 1 MLJ 194.

[59] Berbalik kepada kes di peringkat pembelaan, selain daripada OKT, pihak pembelaan juga memanggil saksi SD2 untuk menyokong keterangan OKT. Apabila ada keterangan sokongan yang dikemukakan untuk menyokong kewujudan sesuatu fakta pembelaan, maka pada pandangan kami tidak wujud lagi pembelaan yang berbentuk penafian semata-mata. Apa yang perlu dilakukan YA HMT dalam situasi sebegini ialah, beliau perlulah membuat analisis terhadap pembelaan yang dikemukakan dan membuat dapatan sama ada pembelaan yang dikemukakan tersebut berupaya menimbulkan keraguan kepada kes pihak pendakwaan atau sebaliknya.

[60] Setelah diteliti AP yang disediakan YA HMT, sebenarnya beliau ada membuat analisis terhadap pembelaan yang dikemukakan OKT seperti yang dapat dilihat di perenggan [28] hingga perenggan [32] AP. Sebab kenapa beliau menolak pembelaan OKT juga ada dinyatakan di perenggan-perenggan tersebut. Oleh itu, kesimpulan yang dinyatakan YA HMT di perenggan [33] AP iaitu pembelaan OKT bersifat penafian semata-mata ternyata silap dan tidak perlu. Kesilapan YA HMT tersebut boleh menyebabkan prejudis terhadap OKT untuk mendapatkan suatu pertimbangan yang adil sekiranya OKT di panggil membela diri.

KESIMPULAN

[61] Berdasarkan alasan-alasan yang kami nyatakan tersebut, kami mendapati bahawa sabitan yang diputuskan YA HMT tidak selamat untuk kami sahkan. Dengan itu kami membenarkan rayuan OKT. Kami mengetepikan sabitan dan hukuman yang diputuskan oleh YA HMT dan kami memerintahkan supaya OKT dilepas dan dibebaskan daripada pertuduhan.

Rayuan perayu dibenarkan; sabitan dan hukuman yang diputuskan oleh HMT diketepikan; perayu dilepaskan dan dibebaskan daripada pertuduhan.

Dilaporkan oleh Dzulqarnain Ab Fatar